

HET LICHAAM ALS MEDIUM IN ARTISTIEKE PRAKTIJK

EXPERT TALK MET LIESBETH HERMANS – 3 NOV 2023

Liesbeth Hermans is een transdisciplinaire kunstenaar, wiens artistieke praktijk de tussenruimte verkent waar niet-weten mogelijk is, via zintuiglijke performances. Ze maakt performancekunst en installaties. Haar werk draait om het vergroten van bewustzijn over menselijkheid en de interactie tussen mensen. Liesbeth heeft diverse projecten uitgevoerd, waaronder de 'Biechtstoel', waarin ze mensen diepgaande vragen stelt, een performance over de impact van gedachten op het lichaam en haar werk op een kunstenfestival in stilte. Ze deelt een ruimte in Labiomista met studenten en universiteiten voor denktanks over toekomstige educatie en mobiliteit.

In ons gesprek vertelt Liesbeth een beetje over deze werkplek en haar transdisciplinaire benadering van kunst en performance. Ze benadrukt dat haar werk vaak gericht is op de vraag waar we vergeten zijn om mens te zijn, vooral in een wereld vol technologie en snelle veranderingen. Liesbeth legt uit hoe ze haar werk als een spiegel ziet die de maatschappij confronteert en bewustzijn vergroot, vaak door middel van performatieve kunst in openbare ruimten.

Ik vertel Liesbeth over mijn moeite om mijn onderzoek in deze fase verder te verfijnen en dat ik zoek naar manieren om mijn methode te verbeteren en toe te passen in verschillende museale contexten. Gedurende het gesprek biedt Liesbeth suggesties en inzichten over hoe ik mijn onderzoek kan voortzetten, waaronder het gebruik van tijd en persoonlijke rituelen om vastzittende situaties te doorbreken. We bespreken ook de uitdagingen van werken binnen systemen en structuren die vaak niet de nodige tijd en ruimte bieden voor diepgaand onderzoek. Liesbeth benadrukt het belang van tijd nemen en prioriteiten stellen wanneer ze vastloopt in haar werk.

Het gesprek gaat ook over mijn overwegingen over hoe ik mijn huidige methode kan verfijnen en toepassen in andere musea zoals KMSKA, en haar verlangen om de wijsheid van het lichaam te gebruiken om kunstbeleving te verdiepen. Liesbeth en ik bespreken de mogelijkheden om kunst te beleven via het lichaam en de uitdagingen daarbij. Liesbeth geeft aan dat hoewel ze niet als psychotherapeut werkt, ze het belangrijk vindt om kunst op verschillende manieren te ervaren, waaronder systemisch werk. Ze vertelt over haar ervaring met theatrale technieken en mindbody rondleidingen en benadrukt dat er meerdere manieren zijn om kunst lichamelijk te beleven. Ik herken dit en deelt haar eigen worstelingen, zoals onzekerheden over de artistieke waarde van haar werk en het vinden van een manier om verder te gaan met haar onderzoek.

Het gaat met Liesbeth ook over mijn ruime onderzoeksvraag die zich richt op hoe kunstbeleving een meer lichamelijke beleving kan worden. Liesbeth stelt voor om deze vraag verder te specificeren en bespreekt mogelijke methodieken, zoals theaterwerk en authentic movement. Ze deelt haar ervaring met het gebruik van dit soort theater- en danstechnieken om mensen via het lichaam te laten uitdrukken, en vertelt dat dit soort technieken helpt om een diepere laag van beleving te bereiken. Liesbeth moedigt me aan om haar onderzoek open te houden voor meerdere benaderingen, maar ook om keuzes te maken en niet te breed te gaan.

We bespreken ook voorbeelden van anderen die vergelijkbaar werk doen, zoals Lotte van den Berg, die systemisch werk in theater gebruikt. Liesbeth benadrukt het belang van marktonderzoek en het vinden van inspiratie uit bestaande bronnen en methodieken. Ik wil graag kunstbeleving toegankelijk maken zonder het therapeutisch te laten worden, hoewel ik wel gebruikmaakt van therapeutische technieken om dieper in te gaan op de beleving van kunst.

Ik wil bezoekers graag uitdagen door langer bij een kunstwerk stil te staan en ik wil hen ook betrekken bij performatieve activiteiten, maar weet niet meteen hoe ik hiermee verder moet. Liesbeth suggereert methodieken waarbij bezoekers zich in de figuren van een kunstwerk verplaatsen of abstracte elementen belichamen, afhankelijk van het kunstwerk. We bespreken vervolgens ook de mogelijkheid om samen workshops te organiseren en experimenten uit te voeren om deze ideeën verder te verkennen. We hebben zin om samen een kunsteducatieve onderzoeksactiviteit in het KMSKA te organiseren, waarbij zowel bewuste als onbewuste elementen in de kunstbeleving worden verkend. Daarbij kunnen we eerst samen ideeën brainstormen en later eventueel met een groep vrijwilligers experimenteren. Liesbeth benadrukt dat ze therapeutische technieken gebruikt, maar niet als therapeut werkt. Ze bespreekt verschillende manieren om naar kunst te kijken, zowel vanuit traditionele kunsttheorieën als vanuit een systemische aanpak, die rekening houdt met emoties en het onderbewuste.

Wat neem ik mee uit dit gesprek?

- Dat een artistiek onderzoek lang mag duren. Van tijd je prioriteit maken.
- Je lichaam ook inzetten om keuzes te maken in je onderzoek, bijvoorbeeld door opstellingen
- Lotte van den Berg gebruikt het theater ook als medium om dingen zichtbaar te maken. Dat noemt zij The Third Space, the invisible becoming visible. Dus zij gebruikt specifiek systemisch werk daarvoor.
- Het gesprek helpt me om keuzes te maken: uitbreiden of inzoomen? Ik ga eerder voor inzoomen voel ik na dit gesprek.
- De overweging om een derde persoon, een expert in opstellingswerk, bij het project te betrekken. Dit kan me helpen om specifieke aspecten van het systemisch werk beter te begrijpen en toe te passen.

Wat laat ik los na dit gesprek?

- Methodologische variëteit inbrengen lijkt super boeiend, Liesbeth introduceerde diverse methodieken en performatieve benaderingen (Instant composition, authentic movement,, authentic relating games, art basics for children , etc...) waardoor ik nieuwe mogelijkheden zie om kunst te benaderen en te beleven. Ik beslis echter deze methodieken niet in mijn eigen praktijk te integreren, maar verder in te zoomen op het opstellingswerk.
- Het aanbod van Liesbeth om samen te brainstormen in het KMSKA en meteen enkele try-outs te organiseren. Liesbeth inspireert me om het performatieve karakter van kunstbeleving te onderzoeken en uit te breiden, bijvoorbeeld door bezoekers zich in de figuren van kunstwerken te laten verplaatsen of abstracte elementen te laten belichamen, maar toch ga ik dit op dit moment in mijn onderzoek niet doen omwille van tijdsgebrek. Het performatieve aspect in de opdrachten die ik aan deelnemers geef verkennen en het onderzoek meer artistiek onderzoek maken is een zeer interessante piste, maar zou me ook afleiden van waar ik nu mee bezig ben. Ik zou dit graag opnemen in een volgend onderzoek.